

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Jesus, du som är vägen, sanningen och livet! Sänd din Ande genom ditt Ord för att väcka oss och behålla oss i din gemenskap intill tidens slut så att vi den dag när du kommer tillbaka får vara med dig i evighet. Amen.

Predikotexten är från 2 Kung 4:17–21, 32–37.

17 Men kvinnan blev havande och födde en son nästa år, just vid den tid som Elisha hade sagt till henne.

18 När pojken blev större gick han en dag ut till sin far hos skördemännen. 19 Då började han klaga för sin far: "Mitt huvud! Mitt huvud!" Fadern sade till sin tjänare: "Ta honom och bär honom till hans mor." 20 Han tog honom och förde honom till hans mor. Han satt i hennes knä till middagstiden. Då dog han. 21 Men hon gick upp och lade honom på gudsmannens säng, stängde igen om honom och gick ut.

32 När Elisha kom in i huset, fick han se att pojken låg död på hans säng. 33 Då gick han in och stängde igen dörren om dem båda och bad till Herren. 34 Han steg upp i sängen och lade sig över pojken, så att han hade sin mun på hans mun, sina ögon på hans ögon och sina händer på hans händer. När han så lutade sig över honom blev pojkens kropp varm. 35 Därefter gick han fram och tillbaka i rummet och steg sedan åter upp i sängen och lutade sig över honom. Då nös pojken sju gånger, och sedan slog han upp ögonen.

36 Elisha ropade på Gehasi och sade: "Kalla på shunemitiskan." Han kallade in henne, och när hon kom in till honom sade han: "Ta din son." 37 Då kom hon fram och föll ner för hans fötter och bugade sig med ansiktet mot jorden. Därefter tog hon sin son och gick ut.

Den här söndagen påminns vi om påskens budskap och därför har man kallat den "lilla påskan". Temat är *Frigjorda från trældomen under förgängelsen*. Första årgångens evangelium berättar om hur Jesus uppväcker änkans son i Nain. Den gammaltestamentliga texten

är en berättelse om en annan kvinna, som upplever en liknande sorg som änkan i Nain. Vi ska inte nöja oss med att läsa bara textavsnittet utan också referera till hela sammanhanget.

Tema: *Livets seger över döden.*

En mäktig profet

Profeten Elisha var den som fortsatte Elias verk för knappt 2900 år sedan. Han tog bokstavligen upp Elias mantel (2 Kung 2:13) när denne for till himlen i en stormvind. I några kapitel i början av 2 Kung berättas om hur Elisha gör några märkliga under. Det största undret är det som vi har framför oss i dag.

Händelsen utspelar sig hos en rik kvinna i Shunem, en by på Jisreelsslätten söderom Nasaret. Kvinnan var tydligen rätt ung men hennes man var gammal. Hon fick Elisha att börja äta hos henne när han hade vägarna förbi. Hon övertalade sin man att rusta till ett rum på taket där profeten kunde vistas under sina besök. Elisha frågade kvinnan vad han kunde göra för henne, då hon hade haft så mycket besvär för Elisha och hans tjänare Gehasi. Men hon svarade (v 13): "Nej, jag bor ju här mitt ibland mitt folk." Hon hade det gott ställt till det yttre och kände inget hot.

Men Elisha ville gottgöra henne på något sätt och rådgjorde med sin tjänare Gehasi, som visste att det stora problemet var att kvinnan inte hade någon son. Hennes man var gammal. Det skulle i sinom tid betyda att hon blev helt utblottad, då han dog och hon inte hade någon som kunde ta hand om henne. En änka hade inget rättsskydd, fast hon nu var rik.

Elisha fick en uppenbarelse från Herren och berättade för kvinnan: *Nästa år vid just den här tiden ska du ha en son i famnen.*

Det här påminner mycket om löftet till Abraham. Också han och Sara längtade efter en son, som Gud hade lovat dem, men de var gamla och det var mänskligt sett omöjligt. De hade svårt att tro ordet om att den gamla Sara skulle få en son. Och den här kvinnan kan inte heller tro vad Elisha säger: *Nej, min herre, du gudsmän! Inbilla dig inte något sådant.*

Men så gick det. Vi kommer nu in i den egentliga texten, första delen:

17 Men kvinnan blev havande och födde en son nästa år, just vid den tid som Elisha hade sagt till henne.

18 När pojken blev större gick han en dag ut till sin far hos skördemännen. 19 Då började han klaga för sin far: "Mitt huvud! Mitt huvud!" Fadern sade till sin tjänare: "Ta honom och bär honom till hans mor." 20 Han tog honom och förde honom till hans mor. Han satt i hennes knä till middagstiden. Då dog han. 21 Men hon gick upp och lade honom på gudsmannens säng, stängde igen om honom och gick ut.

Vi kan förstå att kvinnan är bedrövad. Det var inte hennes påhitt att be om en son. Nu har han gett henne lycka och trygghet, men så tas han ifrån henne genom en plötslig sjukdom. Hon ger sig iväg till Elisha som då var på Karmels berg. Elisha ser henne på avstånd och sänder iväg Gehasi för att fråga om allt är som det ska. Och hon vill inte berätta något för honom utan vill träffa Elisha. Hon faller ner och griper tag i hans fötter, och då tjänaren vill driva bort henne säger Elisha:

Låt henne vara, för hennes själ är bedrövad. Men HERREN har dolt detta för mig och inte låtit mig få veta det.

Kvinnan påminner om att hon hade sagt åt Elisha: Inbilla inte din tjänarinna något sådant. Hon är djupt upprörd och besviken men tror ändå att Elisha kan göra något. Varför skulle hon ha fått en son om han ändå dog?

Elisha är tydligen inte redo att genast åka med till Shunem men han sänder sin tjänare och ger honom en märklig instruktion: *Tala inte med någon och hälsa inte på någon, men lägg min stav på gossens ansikte!* (v 29) Men kvinnan ger sig inte utan Elisha måste till sist gå med henne. Fast då har Gehasi redan provat med staven och ingenting hände. Elisha hade tydligen tänkt att Gud skulle ge sin kraft genom staven.

Nu fortsätter vi med textens andra del:

32 När Elisha kom in i huset, fick han se att pojken låg död på hans säng. 33 Då gick han in och stängde igen dörren om dem

båda och bad till Herren. 34 Han steg upp i sängen och lade sig över pojken, så att han hade sin mun på hans mun, sina ögon på hans ögon och sina händer på hans händer. När han så lutade sig över honom blev pojkens kropp varm. 35 Därefter gick han fram och tillbaka i rummet och steg sedan åter upp i sängen och lutade sig över honom. Då nös pojken sju gånger, och sedan slog han upp ögonen.

36 Elisha ropade på Gehasi och sade: "Kalla på shunemitiskan." Han kallade in henne, och när hon kom in till honom sade han: "Ta din son." 37 Då kom hon fram och föll ner för hans fötter och bugade sig med ansiktet mot jorden. Därefter tog hon sin son och gick ut.

Profeten som förebild för Jesus

Elisha är en förebild för Jesus, men det finns stora skillnader. Elisha har bara en skugga av den kraft som Jesus äger.

Elisha hade inte fått ett klart besked av Gud vad han ska göra. Han är ute och irrar då han vet att Gud ska ingripa men inte hur det ska gå till. Han vet att hans företrädare Elia hade gjort ett motsvarande under på liknande sätt hos änkan i Sarefat, 1 Kung 17:21f. Så han upprepar hans metod att lägga sig ovanpå pojken, men tydligen är han djupt orolig: han stiger upp och går fram och tillbaka i rummet, som man brukar göra när man är bekymrad.

Gud handlade här trots profetens vilshenhet. Det var ett stort under. Men när Jesus väcker upp änkans son i Nain använder han bara ett ord (Luk 7:14): *Unge man, jag säger dig: Stå upp!*

Jesus kunde säga: Jag säger dig. Han använde sin allmakt. I evangelietexten, Joh 5:19–21, får vi en djupare förklaring: *För liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger också Sonen liv åt vilka han vill.*

Elisha utförde undret med Guds kraft, men när Jesus gjorde det kunde han själv handla i sin egen kraft, för han är sann Gud.

Det står inte så mycket om kvinnans reaktion, utom en sak: hon föll ner med ansiktet mot jorden. Hon ser att Elisha är ett redskap för

Gud och hon är fylld av vördnad. Det måste ha varit oerhört känslofyllt, precis som när änkan i Nain fick tillbaka en levande son som Jesus uppväckt med sitt ord. Inte heller där berättas något om änkans reaktion. Lukas berättar bara om folkets reaktion: *En stor profet har uppstått bland oss, och Gud har besökt sitt folk.* Men änkan måste vara utom sig av glädje.

Profeten Elisha var en stor gudsman. Att han uppväckte döda berodde inte på att han hade någon inneboende kraft. Han fick sin kraft av Gud, som genom hans verksamhet gav en förebild för Jesus. Men hans handlande uppvisar svagheter, vilket inte var fallet med Jesus.

Elisha erkände att Herren inte hade uppenbarat för honom hur det låg till med kvinnans son. Jesus visste allt.

Elisha måste ta till kroppslig påverkan, men Jesus uppväckte änkans son, Jairus dotter och Lasarus med sitt befallande ord.

Elisha hade inte kontroll över livet utan kunde utföra Herrens verk i den mån han ville det och gav Elisha förmåga till det. Men Jesus kunde själv avgöra när han uppväckte döda. Joh 5:21:

Liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger också Sonen liv åt vilka han vill.

Vi kan jämföra med det som GT:s präster och särskilt översteprästen gjorde. De hade ingen egen förmåga att med sin offertjänst förlåta synder, men genom Guds befallning hade offren kraft att förlåta synd genom att vara en förebild för det offer som Jesus bar fram i sin kropp en gång för alla. Prästerna måste upprepa sina offer genom dagliga blodoffer, men Jesus bar fram ett enda offer som är giltigt för alla tider: sitt eget blod. När han led och dog för världens synder på Golgata hade hans offer kraft som gäller alla människor i alla tider. För människorna i GT var det en förebildande kraft, medan det för oss är ett fullbordat och fullkomligt offer.

När kvinnans son vaknade till liv fick han leva i kroppen en tid till. Det samma gällde Lasarus. Vi vet inte hur länge han levde innan han dog på nytt. Men när Jesus uppstod ur graven återvände han inte dit. Han for i stället till

himlen 40 dagar senare, och lever alltid som vår förespråkare inför Fadern.

Döden och livet

En dag ska också vi dö och läggas i jorden, om inte Jesus kommit tillbaka före det så att vi förvandlas till nya skapelser och får möta honom direkt. Vi har inga löften att någon ska väcka upp oss för att våra kroppar ska få leva vidare på jorden, fast det känns så bittert att mista en kär anhörig eller vän. Jag minns när en av mina fastrar miste sin man i en plötslig hjärtattack, mänskligt sett alldeles för ung, och blev ensam i en utsatt situation. Min pappa sa spontant efter att svågern efter ortens sed hade sjungits ut: kunde inte Guds tjänare ha väckt upp honom så som Jesus gjorde med änkans son i Nain?

Svaret är: jo, det kunde Gud ha gjort, men det hör inte till hans vanliga sätt att verka. Det är människan förelagt att dö och sedan dömas. Men hans sätt att handla med oss är genom Ordet. Och Ordet ger oss sitt vittnesbörd om vad Jesus ger oss för hopp (Joh 11:25f:

Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva om han än dör, och den som lever och tror på mig ska aldrig någonsin dö.

De här orden låter paradoxala. Hur kan man leva fast man dör, och hur kan Jesus säga att den som lever och tror på honom aldrig någonsin ska dö?

Det handlar här om betydelsen av att leva och dö, som är något mer än vi vanligen tänker på. Livet är gemenskap med Guds välsignelser och att dö är att skiljas från Guds välsignelser. Vi tänker främst på de jordiska, timliga välsignelserna. När vi dör kroppsligt skiljs vi från de timliga välsignelserna. Men om vi lever i andlig mening, alltså har del i Guds andliga välsignelser genom tron och därmed äger Jesu Kristi rättfärdighet som täcker över våra synder, då kommer det livet att fortsätta efter graven. Den kroppsliga döden gör inte slut på det andliga livet. Det ska fortsätta i evighet i Guds gemenskap. Över det eviga livet har den eviga döden ingen makt, den som vi också kallar helvetet.

När Elisha med Guds kraft uppväckte kvinnans son var det ett vittnesbörd om att den kroppsliga döden inte är en slutlig punkt. Den sätter punkt för nådatiden, och i det här fallet gav Gud ännu en förlängning, men bara en kort tid. Samtidigt var det, på samma sätt som med Lasarus, med Jairus dotter och med ankans son i Nain, vittnesbörd om att Jesus är herre över liv och död.

Det är därför som vi kristna har ett hopp också när sorgen över en kär som gått bort är som bittrast. I 1 Tess 4:13 skriver Paulus:

Bröder, vi vill att ni ska veta hur det blir med dem som har insomnat, så att ni inte sörjer som de andra, de som inte har något hopp.

Vi har ett hopp om den eviga saligheten hos Gud, för Jesus har öppnat vägen och genom dopet har vi redan uppstått till det andliga livet och fortsätter att leva när vi tror på honom. Men vägen dit kan ofta vara tung och svår, just för att synden har kommit med sin allvarliga följd: döden och förgängelsen, som är närvarande i våra dödliga kroppar. Men just i dagens texter och tema är budskapet det som Paulus så ljusst beskriver i Rom 8:18–21:

Jag menar att den här tidens lidanden inte kan jämföras med den härlighet som ska uppenbaras och bli vår. Själva skapelsen väntar och längtar efter att Guds barn ska uppenbaras. Skapelsen har ju blivit lagd under förgängelsen, inte av egen vilja utan genom honom som lade den därunder. Ändå finns det hopp om att även skapelsen ska befrias från sitt slaveri under förgängelsen och nå fram till Guds barns härliga frihet.

Döden är inte det sista. Det finns en sabbatsvila kvar för Guds folk. Det hoppet har vi i Jesus. Utan honom har vi inget hopp, bara en väntan på dom. Därför sjunger vi:

*O, må ingen bli tillbaka
här i denna mörka värld!
Må vi alla där få mötas
efter slutad pilgrimsfärd!*

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, så som det var av begynnelsen, nu är och ska vara, från evighet till evighet, amen.